

društvo pomembnih vprašanj, vse do tajništva PZS. Vendar skupščina ni mesto za odpravljanje napak, to morajo opraviti MDO, komisije, zbori načelnikov, predsedstvo, upravni in nadzorni odbor, ter na skupščini poročati o nalogah, kot so jih opravili. Ločiti moramo, kaj je politika PZS in kdo jo sprejema ter kaj so operativne, izvedbene, izvršilne naloge, skladne z jasno razmejenimi pristojnostmi in odgovornostmi.«

Mimogrede je bila omenjena izjava izpred let, ki jo je dal tedanji predsednik PZS **Tomaž Banovec**, da bo največ storil tisti predsednik PZS, ki mu bo uspelo oblikovati tako planinsko organizacijo, ki ne bo preoblikovala samo odnosa med PZS in PD, ampak tudi tajništvo Zveze. »Če primerjamo PZS s podjetjem, ki ima skoraj pol milijarde tolarjev prometa,« je ob tem dejal Jože Melanšek, »je nemogoče, da je upravljanje in vodenje organizirano tako, kot je na PZS, da je tajnik član predsedstva. Mi smatramo tajnika kot direktorja strokovne službe, ki je dolžan sodelovati s predsedstvom in izvajati naloge, ki mu jih naložijo predsednik, predsedstvo in UO oziroma njegovi organi. Temu ustrezno predlagamo tudi spremembe in dopolnitve statuta.« Dejal je še, naj bo tajništvo servis planinskim društvom, ki naj s svojo učinkovitostjo in uspešnostjo omogoča reševati tudi probleme predvsem manjših društev.

GRADIVO ZA PRIHODNJO SKUPŠČINO

Jože Melanšek je v imenu »svojega« meddruštvenega

odbora konkretno predlagal, naj predsedstvo UO sestavljajo predsednik in podpredsedniki, katerih obveznosti, pravice in odgovornosti so določene s poslovnikom o delu UO in predsedstva. Konkretno je tudi predlagal, naj vsa PD, MDO in drugi organi PZS do konca letošnjega leta posredujejo PZS predloge za spremembe in dopolnitve statuta, vseh pravilnikov in poslovnikov PZS, zbiranje teh predlogov pa naj bo kot javna razprava o aktih PZS in kot celovit sistemski pristop k preoblikovanju bodočega dela PZS. Prav tako je konkretno predlagal, naj UO PZS takoj imenuje komisijo za pravne zadeve in splošne akte, nekakšno statutarno komisijo, ki bo na podlagi zbranih predlogov za skupščino maja 2000 pripravila novi statut, usklajen z Vodili za delo PZS in PD, s sklepi zadnje redne in izredne skupščine in programskimi usmeritvami predsednika PZS za obdobje 1998–2002.

V istem smislu se je oglasilo še nekaj razpravljalcev, ki so predlagali še drugačne spremembe in dopolnitve statuta. Obveljal je predlog **dr. Tomaža Vrhovca**, delegata PD Jeglič, naj bi zdaj glasovali samo o predlogih, »o katerih vsi natančno vemo, za kaj gre in smo jih dobili v gradivu za to skupščino«, drugi predlogi pa naj bodo gradivo za morebitno statutarno komisijo in za prihodnjo skupščino, ki bo, kot že rečeno, čez dobrega pol leta.

Nekaj minut pred 15. uro so se delegati prvič po dolgem času po končani skupščini zadovoljni razšli.

V VRATIH SO SE NA LETNEM ZASEDANJU ZBRALI PREDSTAVNIKI CAA

POVSOD V ALPAH SO PODOBNE TEŽAVE

Planinska zveza Slovenije je od 3. do 5. septembra letos v Šlajmarjevem domu v Vratih gostila udeležence rednega letnega zasedanja delovne skupine planinskih zvez alpskih dežel CAA – Club Arc Alpin. Pred štirimi leti so jo ustanovile planinske zveze Avstrije, Francije, Italije, Južne Tirolske, Liechtensteina, Nemčije, Slovenije in Švice. Gre za najmočnejše planinske zveze Evrope, ki v 1700 planinskih društvih združujejo 1,4 milijona članov in imajo v Alpah kar 1862 planinskih koč. V statutu delovne skupine je zapisano, da si bodo planinske zveze izmenjavale informacije in izkušnje, se dogovarjale o aktivnostih v gorskem svetu in jih usklajevale, ohranjale kulturno izročilo alpskega in gorskega prostora ter pripravljale skupne projekte za varstvo gorskega okolja Alp.

»Namen tega kluba je predvsem usklajevanje stališč posameznih planinskih zvez in skupen nastop pri reševanju problemov, ki so za vse članice v gorah večinoma enaki,« je dejal predsednik Planinske zveze Slovenije **Andrej Brvar**. »Pri tem imam v mislih tako varstvo narave in ekološko sanacijo planinskih koč kot tudi druga vprašanja. CAA ima ob vsem drugem ta namen, da – sklicujoč se na Alpsko konvencijo, ki so jo podpisale vse članice – združeno pritiska na vlade posamez-

nih držav, da pomagajo pri odpravljanju najhujših problemov.«

Kot je dejal za časopis Gorenjski glas, so tudi za Planinsko zvezo Slovenije zdaj najpomembnejši okoljevarstveni problemi, ki jih je veliko. Eden od njih je, na primer, hoja po brezpotjih. »Opredeliti se bo treba,« je dejal Brvar, »kakšno je naše stališče: ali hojo po brezpotjih omejiti ali jo dopuščati. Ne nazadnje so tu tudi večna vprašanja o amaterizmu ali profesionalizaciji Gorske reševalne službe. Izkušnje drugih evropskih planinskih združenj kažejo, da so gorsko reševalno službo profesionalizirali, nato pa spet deprofesionalizirali, saj je prišlo do številnih dilem, ki se pojavljajo ob profesionalizaciji te službe. Kar pa se tiče stroškov reševanja, mora biti to vprašanje naslovljeno na posamezno vlado in ne na planinsko zvezo. Vsi člani PZS so v tujini zavarovani, planinska izkaznica je hkrati tudi zavarovalna garancija.«

Interes CAA je zblížiti stališča posameznih zvez in določiti jasne skupne interese. Tokratni je tudi ta, da se alpske planinske zveze približajo evropskim ekološkim skladom. Predstavniki CAA so se v Vratih dogovorili, da njihova delegacija obišče predsedujočega Evropske komisije **Romana Prodiya** in se z njim dogovori o izkoriščanju teh skladov; doslej so alpske države kan-

dirirale predvsem za sredstva iz programa Phare. Kot vemo, gre večinoma za opremljanje planinskih koč z alternativnimi viri energije, za suha stranišča in čistilne naprave. Glede tega v slovenskih Alpah ne zaostajamo dosti za drugimi: več kot 30 slovenskih planinskih koč že ima sončne celice, od 20 do 30 jih na to čaka. Ob francoski strokovni pomoči je denar v te namene prišel predvsem od Evropske zveze, avstrijske vlade in PZS, nič pa od slovenske države.

Vedeti je seveda treba, da je samo sanacija planinskih koč premalo, sanirati je treba celotna območja; kaj pomagajo ekološko sanirane planinske postojanke, če kmetijstvo še vedno uporablja umetna gnojila. – Pri vsesplošnih sanacijah na gorah in okoli njih sicer prednjačijo Nemčija, Avstrija, Švica in Liechtenstein.

Medtem ko so članice CAA glede tega dokaj enotne, bodo imele več težav s poenotenjem oznak o težavnosti gorskih poti. Različne oznake v različnih državah namreč povzročajo tudi napačne ocene težavnosti poti, kar je lahko nevarno in lahko povzroči nesrečo. Pri iskanju kompromisa na tem področju je Slovenija nepopustljiva: »Zavezujejo nas zgodovinska dejstva,« je za Dnevnik dejal Andrej Brvar, »in tudi denar. Slovenija ima namreč Knafelcevo markacijo že vse od ustanovit-

Predsednik PZS Andrej Brvar je odgovoril novinarju Gorenjskega glasa na vprašanje, kaj meni o prihodnosti klasičnega alpinizma, takole: »Klasični alpinizem se nekako lovi oziroma dobiva drugačen pridih, pridih avanturizma. V zgodovini je bil alpinizem že nekajkrat na prelomnicah, bila so posamezna obdobja, ko se je drugače obravnaval in dokazoval sam sebe. Z zanesljivostjo ne more nihče napovedati, kako se bo razvijal v naslednjih obdobjih.«

ve Slovenskega planinskega društva, ki je bila z zakonom zaščitena že v časih Dravske banovine. S to markacijo imamo označenih 7000 kilometrov planinskih poti, sprememba pa bi bila za nas zelo draga.«

Toda če bi Knafelčevim markacijam dodali še nekakšne mednarodno dogovorjene, to ne bi bilo v skladu z zakonom o Triglavskem narodnem parku, ki omejuje onesnaževanje Alp z oznakami, tablam ali pisanjem po skalah. Nekatere države se ogrevajo za označevanje poti z grafičnimi oznakami, ki veljajo za težavnost smučarskih prog: z modro, rdečo in črno barvo bi označili lahke, težje in zahtevne planinske poti.

Zasedanje skupnosti planinskih zvez alpskih držav – CAA

V septembru je Planinska zveza Slovenije – PZS pripravila v Vratih redno letno zasedanje CAA. Pred štirimi leti so jo ustanovile planinske zveze Avstrije, Francije, Italije, Južne Tirolske, Liechtensteina, Nemčije, Slovenije in Švice, ki so se tudi vse odzvale zasedanju v Sloveniji. Iz obsežnega dnevnega reda velja priložiti naslednjim temam:

Odobreno je bilo poročilo Komisije za naravovarstvo, ki med drugim obvezuje predsednike planinskih zvez v območju Alp, a pripravijo prispevke za oblikovanje skupnega stališča CAA o temi, ki kroži pod naslovom »Odprto (prosto) obiskovanje gor«. Delegacije so se strinjale, da je lahko osnutek francoskega gradiva »Gore in planinstvo« osnova za pripravo deklaracije CAA o preseganju tradicionalnih planinskih usmerjanj. Tudi predloge UIAA – IUCN na temo »Šport v naravnem okolju«, ki vključuje alpinistično smučanje, naj bi obravnavali v okviru predvidene deklaracije.

Glede odpiranja novih smučarskih območij v Alpah, za katere pripravljajo programe v alpskih državah – predvsem v zahodnem svetu, so udeleženci podprli stališča komisije, da se je potrebno odzvati kritično.

Odobreno je bilo tudi poročilo Komisije za planinske kočice, ki ga je komisija pripravila junija letos v koči pod vrhom Péclet Polset (2474 m). S problemi vzdrževanja planinskih postojank se ukvarjajo vse zveze – gre za nekaj manj kot 1900 objektov v območju Alp. Obisk planincev, ki prinesejo hrano v nahrbtniku, se povečuje, prenočitev je vse manj, ostajajo pa okoljevarstvene nevarnosti. Delegati so na zasedanju podprli predloge komisije, da je potrebno hitreje urediti programe o opremljanju koč z alternativnimi viri energije (proč z dieselskimi agregati!), ki jih ponuja narava (sonce, veter in vodna moč), v Švici so pripravili projekte tudi za pridobivanje pitne vode s taljenjem snega.

Nič manj niso pomembni programi o gradnji čistilnih naprav, pa preventivni ukrepi pred nevarnostjo požarov. Francozi so, izzvani z žalostno bilanco popolnega uničenja kar treh planinskih postojank zaradi ognjenih zubljev, skupaj z izvedenci za gasilstvo izdelali vzorčni projekt ognjevarnih gradenj oz. sanacij planinskih koč. Zaenkrat pa v Franciji ne dovolijo prenočevanja šolskim skupinam – najprej izvedba protipožarnih sanacij! Vsi ti okoljevarstveni programi terjajo poleg znanja in prostovoljnega dela tudi finančna sredstva. Večini planinskih zvez je ob finančnih vložkih svojih držav uspešno pridobiti tudi sredstva EU, v Sloveniji pa smo se daleč od razumevanja države.

Sledilo je poročilo »Omejitev pri obiskovanju gora«. Avstrijska planinska zveza je dobro leto zbirala in obdelovala podatke o omejitvah, ki jih obiskovalcem gorá narekujejo zakoni ali predpisi lokalnih skupnosti s področja naravovarstva in naravnih parkov, lova, gozdarstva in obrambe. Omejitve so celoletne ali sezonske; v Sloveniji jih je – za razliko od drugih držav – zelo malo. Preostane obveznost, da planinske zveze pripravijo analizo o vplivih omejitev na planinstvo, o konfliktnih razmerah, predvsem pa, da si zagotovijo vsaj sodelovanje če ne že soodločanje pri načrtovanju in sprejemanju omejitev. PZS čaka preizkušnja, ko se bo začel pripravljati Zakon o visokogorju.

»Omrežje raziskovalnih inštitutov in kulturnih središč v Alpah« je bila naslednja tema. Uvrstitev na dnevni red – čeprav zgolj informacija – nedvoumno izkazuje širino delovanja CAA, pa tudi pričakovana, da bo osem organizacij s področja raziskovanj in kulture iz Francije, Italije, Liechtensteina in Avstrije, ki prav te dni sprejemajo Statut in program delovanja za obdobje 2000–2001, pomembno prispevalo k vrednotenju planinstva in alpinizma in Alpah. Žal med podpisnicami tega mednarodnega združenja ni nikogar iz Slovenije, čeprav imamo več mednarodno uveljavljenih inštitutov s področja geografije, naravovarstva, urejanja prostora in kulture, ki v svojih programih